

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Harc a pálinka ellen.

A beteg társadalom orvosainak egyik legégetőbb feladata a harc az alkoholizmus ellen, amely csak úgy pusztít a legszűkebb nép rétegekben, mint a legfelsőbb tizezrek körében s a munkás osztályban olyan károkat okoz, mint a nyomor s munkátlanság. Káros hatásában kiszámíthatatlan az alkoholizmus. Megrontja a munkaerőt, az agyat, aláássa az egészséget, a munkás keresetét elvonja a hasznos befektetéstől, koldusbotra juttat, megmérgezi már világrajövele előtt a jövő nemzedéket. A falvak, melyekben az alkoholizmus járványszerűen pusztít, a nyomoruságnak, az erköcselenségnek siralmas képét mutatják, egész vármegyék lakossága züllik el a keleti határszéleken, ahol évről-évre mind fenyegetőbb mértéket ölt az alkoholizmus.

Mindezeknél fogva örömmel üdvözöljük a Budapesten megtartandó alkohol ellenes kongresszust, amely új utakat van hivatva mutatni az alkoholizmus járványainak csökkentése céljából. Az akciónak, mely az alkoholizmus ellen megindul, minden társadalmi körben meg kell indulnia, mert pusztít az mindenütt egyformán romboló erővel. El van terjedve az egész világon,

káros hatását éppen úgy érzik Magyarországon, mint Új Zélandban.

Azt tartjuk, hogy alkoholizmus alatt a szónak aktuális értelmében nem a különféle szeszes italoknak nagyobb mértékben való fogyasztása, hanem a szűkebb értelemben vett pálinkaivás értendő. Azt issza Magyarországon a szegény nép hihetetlen mennyiségben és ez rombol. Az régi dolog, hogy a borivás nincs olyan káros hatással a szervezetre, mint a pálinka, amely minél olcsóbb, annál több mérget tartalmaz. A pálinkás alkoholizmus a legutóbbi tizenöt esztendő alatt terjedt el általánosan hazánkban, aminek oka az, hogy a szőlőket kiölte a filoxera. Nem volt bor, különösen a szegény munkás és gazdag nép állott teljesen bortermés nélkül s akarva nem akarva rá fanyalodott a pálinka-ivásra amelyre oly bőségesen kínálkozik alkalom nálunk. Szeszkevelő nép a magyar, de amíg csak bort ivott sokat, az alkoholizmus káros hatását nem észlelhettük általánosságban. Hogy bor nem volt, az elmúlt tizenöt esztendő alatt, általános lett a pálinkaivás szerte Magyarországon, a legdusabb talaju tiszta magyar vidéken csak olyan rohamosan nő a pálinkafogyasztás, mint a tótok és oláhok között.

Mégis csak másodrendű oknak kell

tartanunk az alkoholizmus terjesztése dolgában a bortermés csökkenését. Az igazi ok az, hogy az állam az uzorás mohóságával vetette magát a fogyasztási adók elleneire. A fogyasztási adó 75 százalékát pedig a pálinka szolgáltatja. A magyar állam a legutóbbi tizenöt esztendő alatt mindent elkövetett, hogy a pálinkafogyasztást növelje. Nem volt tekintettel arra, hogy milyen pálinkát és milyen árban mérnek, hanem csak arra, minél több korcsma nyíljon és hogy minél többet mérjenek. Ez a taktika kitűnően bevált, megszámlálhatatlan milliók folynak be évente az államkincstárba a pálinka fogyasztási adója révén s a nyomoruságos közgazdasági viszonyok közepette is, meg van a hön óhajtott egyensúly az állam költségvetésében, — a pálinka helyre állította az egyensúlyt! — de a magyarnép tíz és százazrei fizetnek meg ezért a vagyonukkal, az egészségükkel, a becsületükkel.

Nevetséges tehát nálunk az alkoholizmus ellen való hatásos küzdelemtől beszélni mindaddig, míg az állam az ő hatalmával és befolyásával forcirozni fogja a pálinkaivást, forcirozni fogja abból a szempontból, hogy jövedelme legyen.

Ha továbbra is olcsó marad a pálinka és mérni fogják mindenütt, az

TÁRCA.

Panaszom van, én Istenem . . .

Panaszom van, én Istenem, jóságodra,
Sokszor, tudom, bántalak is zugolólván.
Hisz te nagy vagy, mindenható megteheded —
Mért, hogy nem jut diadalra a szeretet?

Hogy nézheted, hogy a szegény, hogy az árva
Nem élhet meg sokszor másutt, csak a sárba;
Hogy a gazdag, testét, lelkét megszagatja,
Aztán, mikor becstelen lett, kikacagja.

Meg azután, hogy nézheted napról-napra,
Hogy a világ a lelket is veszí, adja?
Hisz a lélek tőled való, hozzád tér meg,
Szentségedhez annyi bűnnel hogyan férhet?

De amint így gondolkozom, tépelődve,
A lelkemnek, mintha tőled válasz jönne,
Eszembe jut, akit küldtél a világnak,
És azután csak imádlak, csak imádlak.

Nagy Vince.

Amig nem késő.

Irta: Goda Géza.

Egy öreg ember ül velem szemben a vasuti kocsiban. A fején kis fekete selyemsipka van, a lábát kis uti plédjébe takarta s most belső zsebéből szivart vesz elő, rágyujt s miközben a gyújtót elfújja s vastag füstöt ereget, kinéz az ablakon.

A pályaudvaron csak az indulásra kész

gép tompa pöfékelése hallatszik, egy vörös karszallagos fiatal ember belefúj a sípjába s a vonat elindul.

Utitársam most felém fordul:

— Csak Kelenföldig megyek — mondja, mintha meg akarna vigasztalni, hogy nem maradunk sokáig együtt s egyedül foglalhatom le a kocsii összes üléseit.

— Kérem — mondom. — Szivesen utazom társaságban.

— Sajnálom — mondja. Csak Kelenföldig megyek. Ezen már nem segíthetek.

Ránézek és csodálkozom. Ő olytatja:

— Nem tartja érdekesnek, hogy nem utazom tovább? Vagyis nem lát ön semmi különöset abban, hogy egy ember csak Kelenföldre utazik?

— Nem — mondom csodálkozva s gyanakodva nézek utitársamra.

— Pedig csodálatos és furcsa, — folytatja ő mosolyogva. — Ha nős, családos ember volna, megértené, hogy mit jelent ez az utazás. Legény embernek nincs érke az ilyen rejtélyek iránt s nem fogja föl, hogy 30 pernyi utvonalon egy egész világkörüli utazást lehet tenni. Aki nem ismeri az életet s akit még nem értek súlyos és végzetes csapások, az előtt még nincsenek távolságok.

Mosolyogtam s azt kérdeztem tőle, hogy mire céloz voltaképpen.

— Tehát ön nem érti a beszédemet? — kérdezte szomorúan. — nem tudja kitalálni, hogy mit akarok mondani? Megpróbálom világosabban kifejezni gondolataimat.

Figyeltem s a szeme közé néztem, mintha a pillantásából is érteni akartam volna.

— Nos hát — mondta — akinek nincs halottja, az nem ismeri a távolságokat. Annak

a föld végtelensége éppen olyan rövid ut, mint nekem Budapesttől Kelenföldig.

— Oh, — mondtam szomorúan — most már értem. Önnek kedves halottja van itt a temetőben!

— Halottam? — kérdezte csodálkozva s szinte sértődötten. — Halottam? Nem, uram, halottaim vannak. Sok halottam. Ugyyszólván az egész világ van eltemetve számomra ezek alatt a fák alatt.

A vonat a temető előtt robogott el s utitársam könnybe borult szemmel nézett a fák felé, melyeknek ágai szomorúan borultak le a fehér márvány sírkereztékre.

— Látja — mondta ez az az állomás, amely felé törekszem. Mindennap vonatra ülök, csak hogy ezeket a sírokat láthassam. Hogy elhaladhassak mellettük s kisírhassam magam. Nyolc gyermekem nyugszik ezen a kis helyen.

Sírt és többé egy szót sem szólt, mignem a vonat megállt Kelenföldön s utitársam kiszállt. Némán köszöntöttem avval a tisztelettel, amelylyel a sokat szenvedett embereket szoktuk üdvözölni.

Néhány hét múlva ugyanazon a vonalon utaztam s csodálkozva láttam, hogy a velem szemben ülő utas ugyanaz a bánatos ember, aki nap-nap mellett Kelenföldre megy, hogy utközben megsírassa elvesztett gyermekeit.

— Mint egy hadvezér, — gondoltam — aki mindennap meglátogatja a csatamezőt, melyen egész seregét elvesztette.

Némán üdvözöltem az idegent, aki mosolyogva fogadta köszöntésemet s így szólt: — Csak Kelenföldre utazom. Legyen nyugodt.

Bólintottam, mint aki már tudja, hogy

alkoholizmus csak terjedni fog, de csökkenni nem. Az alkoholizmus ellen való harcnak sikere ott kezdődik, ahol a kincstár a korcsma-engedélyeket megszorítja és a pálinka fogyasztási adóját száz-öttszáz százalékkal felemeli. Ezáltal a szegény munkás népnek szinte lehetetlenné teszik a pálinka élvezését.

Ennek ellenében azonban mindenképpen meg kell könnyíteni a bor és sör fogyasztást. Ez most annál inkább is lehetséges, mert van már borunk megint dusan adják a nemes nedvét a szőlők ismét s ha nem lenne olyan magas a fogyasztási adó, megelevenednének a régi jó idők, amikor a bornak literjét 8—12 krajcárért vesztelték. Sört is jóminőségűt gyártanak már nálunk s ötven százalékkal szállna le az ára, ha leszállítanák a fogyasztási adót és megfékeznék a sörkartelt.

Ez az egyedüli biztos mód a pálinka pusztításának megakadályozására.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Gyárfás Géza tb. főszolgabíró, befejezván karlszbádi fürdőzését, a napokban rokonai látogatása céljából Halasra utazott s e hó végével átveszi hivatalát. Ugyancsak visszaérkezett szabadságáról Szöke Sándor közigazgatási gyakornok, ellenben Dr Dósa István várm. aljegyző, ki a távollévő tisztviselőket helyettesítette, szept. hó első napján visszatér a megyei központba.

— **Szentgyakorlaton.** Kádár Szilveszter községünk szeretett plebánosa, az elmúlt hét elején teljesítette Kecskeméten a szokásos évi szentgyakorlatokat s csütörtökön érkezett vissza körünkbe.

— **Vizsga az ovodában.** Az elmúlt csütörtök délutánján ünnepségszamba menő szép vizsgálatot tartott az ovodai felügyelő-bizottság a helybeli Károly-ovodában. A szép

miről van szó. De ez az ember nem tágitott. Ujból elmondta bölcsészeti észrevételeit s azt az elméletet, melyet a távolságokról kigondolt s aztán, mikor vonatunk a temetőhöz ért, sirva fakadt s keservesen zokogva így szólt:

— Tizenegy gyermekem fekszik ezek alatt a hantok alatt.

— Tizenegy? — kérdeztem ijedten.

— Ugy van Tizenegy.

Egy percig szótlannul meredtem rá.

— Bocsánat, — mondtam — de hisz...

Nem engedte befejeznem a mondatot. Dühösen támadt reám s sértődötten vágta felém:

— Ön kételkedik abban amit mondok? Kikérem magamnak. Ha én azt mondom, hogy tizenegy, akkor abból egy sem hiányzik. Ha tetszik, fölisorolom a nevüket is. legidősebb, Sándor 17 éves volt. Barna, magas növésű fiú. Kadét volt a huszároknál. Eltiporta a ló. A második Károly, 16 éves. Tüdőgyulladásban halt meg. Négy nap alatt elpusztult szegényke. Az ágya mellett ültem éjjel-nappal s a húst tébtem le az arcomról kinomban...

Elmondta mind a tizenegy gyermek tragédiáját. Olyan apró részleteket említett s olyan közvetlenséggel mondta el apai szenvedéseit, hogy megindított.

— Engedjen meg, uram — mondtam, mikor befejezte elbeszélését — én mélyen átérzem fájdalmait. Eltudom képzelni szenvedéseit. De nem hallgathatok el egyet.

— Nos? — Mondta gyanakodva s már ott égett szemében a harag és sértődöttség.

— Ne vegye rossz néven, — mondtam — de néhány nappal ezelőtt, ugyanezen a helyen ön nyolc gyermekét siratta s ma...

számban megjelent szülők és előkelő közönség, nagy elismeréssel jutalmazta a kicsinyek sikerült szavatatát és játékait, melyek végeztével az apróságok bőséges cukor- és sütemény-ajándékokban részesültek.

— **A pusztaszeri ünnepély** az idén szeptember 3-án lesz a szeri pusztán. A műsorban részt vesznek: Pósa Lajos, Szalay Károly, Becsey Károly és Benő Ferenc. Az ünnepélyen sok látóival lesz.

— **Állatbetegség.** Községünkben tegnapi napon föllépett a sertésvész, melynek korlátozása érdekében a hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket.

— **Nyomor az Alföldön.** Szomoru követések mennek napról-napra a fővárosba. Az ország szíve, vagy ahogy az elemi iskolai olvasókönyvek nevezik, „éléskamrája“: inség előtt áll. Ezer meg ezer kigazda, mezei munkás kér támogatást az elemek csapásával szemben, amely nyomorúsággal fenyegeti őket. Szegény embernek egyéb vagyona sincs, mint az az egy-két darab lábas jószág, amelyet nélkülözések árán szerez s nevel fel. Ez került most Csanád-, Csongrádmegyékben és az Alföld több vidékén végpusztulás elé a tavalyi és nyári szárazság következtében beállott takarmányhiány miatt. Annyira jutotunk, hogy a panaszos vidékeken immár eladogatják és pedig potom áron a sertést s a többi jószágot, ezek között az állattenyésztés fejlesztése végett a kormány által annak idején kiosztott tenyészállatokat is, mert nem biznak abban, hogy őszig eltarthatnák, annál kevésbé abban, hogy kiteleltethetik. Ezer-nyolcszázhatvanhárom óta nem hozott ekkora csapást, a panaszos vidékekre egyetlen száraz esztendő sem. A kormány pedig tehetetlen a nyomorúsággal szemben, mert azok az őszszegedek, melyek rendelkezésére állanak inségmunkákra és egyéb hasonló segélyezésekre, annyira csekélyek, hogy a szomoru állapotokat még csak nem is enyhítheti, nemhogy megszüntethetné. — Az alföldi inséggel kapcsolatban jelentik, hogy Tömörkény község képviselőtestületének közgyűlése nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a vármegye

Fölugrott s ökölbe szorította a kezét. Tisztán, félreérthetetlenül láttam, hogy örült emberrel van dolgom, aki most hirtelen kacagni kezdett.

— Hehé! — mondtam. — Maga igazán nagyon érdekes ember. El akarja velem hitetni, hogy csak nyolc gyermekem van eltemetve ezen a helyen. Oh, nyolc gyermek elvesztét nem siratnám ennyire. De tizenegy-ről van szó. Követelem, hogy tizenegy gyermeket ismerjen el.

A vonat már megállt, de szerencsétlen utitársam nem akart kiszállani.

— Addig, — mondtam — amíg el nem ismeri, hogy tizenegy halottam van, nem mozdulok innen. Érti? Itt maradok.

Rám nézett és várt, mignem meghajoltam előtte s így szóltam:

— Rendben van. Elismerem, hogy én tévedtem. Tehát tizenegy.

— Tizenegy — mondtam és büszkén mosolygott. Aztán kezét szorított velem és kiszállt.

Budapestre visszatérve, az állomáson a következőket tudtam meg erről az emberről egy vasuti tisztviselőtől, aki mosolyogva beszélt:

— Ismerjük szegény bolondot. Minden reggel kiutazik Kelenföldre. Utitársának mindennap elpanaszolja rettentő veszteségeit és elsiratja hat gyermekét.

— Hatot? — mondtam mosolyogva. — Nekem nyolcat, majd tizenegyet vallott be.

— Oh, ez nem lep meg — felelte a tisztviselő. — Olykor husz gyermekéről is beszél s a feleségét is elsiratja.

— Érdekes — mondtam. — Valaminek

törvényhatóságát fölkéri: intézzen a törvényhozáshoz az alföldi nép fölsegítése érdekében a ruthén és székely akcióhoz hasonló intézkedések megtételére, főleg a Tisza-Dunacsatorna kiépítésére és a nagy bérleteknek a községek között való szétosztására. Egyben átiratilag fordulnak a megyebeli összes községekhez, hogy hasonló kérelemmel járuljanak ők is Csongrádvármegye törvényhatóságához.

— **Megharapta a macska.** Aracsi Mária 6 éves kisleány 620. számú tanyájukon a macskával játszott. A macska igen durva oldalát választotta a játéknak, éles fogaival mély sebet ejtett a mit sem sejtő leánykán. A harapós kedvű cicát kivégezték. A boncolásnál kiderült, hogy a macska veszett volt, amiért a kisleányt ma ápolás végett a Pasteur féle gyógyintézetbe Budapestre vitték.

— **Tűz Mindszenten.** Alig hangzott el a vészharang kongása a nagy viharból keletkezett tűz alkalmából; már ismét tüzről referálhatunk. Ugyanis f. hó 21-én délután 2 órakor Bozó Ferenc istállója gyuladt ki s erős szélől táplálva csakhamar Büchler Gábor kereskedő melléképületeire csapott át a láng, honnan Bozó Ferenc lakóházára terjedt át. Tekintettel ama körülményre, hogy a tűz kiütésekor igen nagy szél fújt; méltán a legnagyobb elismerés illeti derék tüzoltóinkat, kik a vészes elem tova terjedését a legszebb eredménnyel akadályozták meg. Ha önkéntes tüzoltó egyletünk most a kiképzés kezdetén ily szép sikerrel működött; ha most, felszerelés nélkül, rozoga vízpuskával a legodaadóbb működést fejtették ki: úgy méltán a legjobb reménnyel nézhetünk tüzoltóink jövő szereplése elé s míg a község polgárainak megnyugtatóra szolgál eddigi viselkedésük, másrészt elvárhatjuk, hogy fontos hivatásukban az illetékes tényezők támogatni is fogják őket. Hogy mennyire megfelelően jártak el s hogy eljárásukat nem jellemezte a tüzesetek alkalmával szokásos kipkedés-kapkodás eléggé bizonyítja az, hogy a nagy szárazság és szél dacára a tüzet a legszebben lokalizálhatták. Míg egyrészt a tüzoltóság a tűz továbbterjedését Goldner Ödön háza felé akadályozta meg; másrészt

kell lenni a dologban. Talán nagyon szerette a fiát, egyetlen gyermekét, akinek elveszte zavarta meg elméjét.

A tisztviselő most összecsapta a kezét.

— Oh, — mondtam — hiszen ön még most sem érti a dolgot. Ennek az embernek sohasem volt gyermeke. Sőt még családja sem volt. Agglegény maradt.

— Nem értem.

— Nem? Hát értse meg végül, hogy ez az ember az agglegénység martirja s örültje egy személyben. Egy ember, aki elfelejtett családot alapítani s belebolondult abba a gondolatba, hogy elvesztette a családját. Az emberi agyvelő olykor annyira megbomlik, hogy a megbomlásában sincs semmi logika.

Borzongva gomboltam be a kabátomat s így szóltam csöndesen:

— Logika? Talán épen az az érdekes, hogy ennek az embernek az örületében rettenetes sok logika van.

Finita.

Mi is volt! Tűz, mely lángra lobbant —

Nem volt több fa, — hát kialudt.

Rózsás ösvényen együttjárás —

Azután kettévált az ut.

Mi volt? Szép álom nyári éjen.

Szívünk múlásán színt' zokog...

Elsirunk rajta néhány percig —

Még egy perc — s ajkunk mosolyog.

Mi is volt? Játék. Bohó mese.

Illat, virág, szín, — képzelem!

Ő minden, ami szép és kedves...

Egy nem volt csupán: szerelem.

Janda Matild.

ről két derék tűzoltó Hevessy Menyhért és Tary Mihály Büchler Gábor kigyuladt melléképületének faszindely tetőzetét ugyszólván balta nélkül vágta ketté. Külön is ki kell emelnünk Valter József mászó- és csővezető buzgóságát, aki bizonyára szakértelme, vakmerőségével az ország bármely tűzoltóságánál megállná helyét.

Vitos Gerő helyettes főparancsnok s Vitos János segédtsit nyugodt föllépése s vezetése után a tűz csakhamar el lett fojtva. Nem volnánk igazságosak, ha fel nem említenék e helyen, hogy Mindszent község polgárai is a legnagyobb odaadással támogatták a tűzoltóságot. No de ennek is így kell lenni, mert néhány tűzoltónak önfeláldozó munkája a veszély esetén, ha nem támogatja azt a megjelent polgárok sokasága, őszinte jó akaratlan — nem kárörvendő, lekicsinylő gunymosollyal, — mindenestre kárba vész. Nagy baj azonban, hogy megfelelő fecskendőink nincsenek. Az a néhány ócska ókorbéli vizipuska csak nem nevezhető alkalmas eszköznek, derék, katonaviselt, iparosainkból alakult tűzoltóink kezébe. De feltétlenül hisszük, hogy Mindszent község képviselőtestülete és községi előljárósága minél előbb segíteni fog ezen állapoton és hogy tűzoltóink a vész színhelyére kitűnő fecskendővel vonulhassanak ki.

— **Merénylet az asszony ellen.** Szabó Antal dorozsmai lakos merényletet követett el a felesége: Vörös Mária ellen. Négyeszer lőtt az asszonyra revolverrel, a négy lövés közül kettő olyan súlyosan megsebesítette az asszonyt, hogy fölépülését alig lehet remélni. A rémes eset előzményei a következők: Szabó, aki kupeckedéssel foglalkozik, mintegy két éve vette feleségül a korán árvaságra jutott Vörös Máriát. Az asszony apai öröksége révén szép vagyont hozott a házhoz, volt 56 hold földje, két szép háza, szőlője, sőt némi készpénze is. — Szabónak meg nem volt semmije. Az asszonyt az kívánta, hogy férje hagyjon fel a kupeckedéssel és inkább a gazdagsággal törődjék, melyben nagyobb szükség van a gondos gazdára. Szabó azonban egyrészt hagyományból, másrészt, mert lusta volt, nem akart felhagyni eddigi foglalkozásával, sőt minduntalan pénzt csalt ki az asszonytól a kupeckedéshez s ha szépszerével nem kapott pénzt, hát elverte az asszonyt. A gyakori békétlenség folytán a házasság rövid idő alatt és több ízben éltek egymástól különváltak. Legutóbb ismét nagyon elmerésedett köztük a viszony és az asszony elakarta zavarni magát az urát. Ez persze nem tágitott a vagyonos feleség mellől s ekkor az asszony elütötte, hogy az első alkalommal ő hagyja ott az embert. Az alkalom megjött. Szabó ruhát szabatni beruccant Szegedre, az asszony meg ezalatt kocsi rakatta a holmiját és elvitette. Éppen az utolsó kocsiakománnyal indultak volna, mikor a férj hazatoppant s mikor kérdésére, hogy mit csinál, az asszony azzal felelt, hogy elhagyja, Szabó vérben forgó szemekkel fenyegette meg, hogy akkor inkább megöli. Az asszony erre kijelentette, hogy inkább meghal, sem hogy vele tovább együtt éljen. Erre az ember revolvert rántott elő és négyeszer lőtt az asszonyra, akit halálos sebeivel a szegedi közkorházba szállítottak be, ahol megállapították, hogy sebesülései életveszélyesek. A merénylő férjet — rendőrfedezet alatt — szintén Szegedre kísérték be és átadták az ügyészségnek.

— **Villamosfény hatása a szemre.** Orvosi szaklapok többször hangoztatták már, hogy a villamosfény a szemre igen káros hatással van. A londoni Electrician beható bírálat alá veszi ezt az állítást. Minden fényforrás, még a nap is, kibocsát olyan, bár kisebb számú sugarakat is, amelyek bizonyos körülmények között a szemet rontják. Nagyon részben azonban minden fény a szemre jótékonyan hat. Egy orvos sem tagadhatja, hogy egy jól világított helyiségben való tartózkodás mindig előnyösebb hatással van a szemre, mint a rosszul megvilágított környezet. A fény ártalmas hatása a kémiai sugarakban van és a villamos fény sokkal kevesebb ilyenmű sugárt tartalmaz, mint például a gázvilágítás. Amellett a gázlámpa sugarai a levegőt sokkal inkább rontják, mint a villanyfény-sugarak, amit különben az orvosok sem tagadnak.

— **Megtámadott főispán.** A városi és vidéki lapok egyik-másika dr. Csató Zsigmond főispán ellen a megyei főorvos kinevezéséből kifolyólag támadást intéz. A szél mindenestre Szentestől fú, amennyiben ezen állásra két szentesi orvos is pályázott s a kinevezésnél mellőzve lett. Milyen érzékeny természetű ez a Szentest, ha csak egyszer mellőzik is, pedig az összes vármegyei és járási hivatalok mind szentesi származású hivatalnokokkal van betöltve. Az ilyen jellegű támadások köztisztvisletben álló főispánunk személyét alig érinthetik.

— **Tanács.** Vevő: Kérem visszahozom ezt az öltözetet. A feleségem azt mondja, nem jól áll rajtam és jobb lesz, ha kicserélem.

— **Kereskedő:** Kicserélni ezt a ruhát, amiben úgy néz ki az uraság, mint egy fejedelem!? Ezt kicserélni, mert a felesége kívánja? Azt mondom én az urnak, menjen haza és cserélje ki inkább a feleségét.

— **Cseléd és munkakönyvek kiadása.** A belügyminiszter leiratilag elrendeli, hogy a cseléd és munkakönyvek kiadásáért, illetőleg kitöltéséért a cselédétől, vagy munkástól semmiféle hivatali díjat nem szabad szedni. Ezeknek a munkakönyveknek a kiszolgáltatása az illető hatóság hivatalos kötelezettsége. A munkás vagy a cseléd csak a könyvek nyomtatásdíját s a bélyeg árát fizeti.

— **Tolvaj cselédek.** A Nagymágocs községhez tartozó Zoltán-téri majorban rég idők óta vigan zakatol a cséplőgép s ennek dacára nem igen telnek a zsákok. Kamocsai Sándor uradalmi intéző csakhamar nyomára jött a turpisságnak s a csendőrség közbenjöttével csakhamar megállapította, hogy Mácsai Ferenc, Török Pál, Orovec Ferenc és Szántó János uradalmi cselédek lopják a drága buzát. A tettesek büncselekményüket beismerték, s éppen ezen beismerésük mentette meg őket a törvénszabta büntetéstől, mert az uradalom mellőzte följelentésüket.

— **Zsarolással vádolt mérnök.** Mornár L., a Magyar Bortermelő és Borkereskedők Országos szövetkezetének igazgatója följelentette Nastitz Vászó mérnököt, aki, 20,000 koronáig meg akarta zsarolni a szövetkezetet. Nastitz a „Magyar Borkereskedelem“ című szaklap szerkesztőjéhez levelet intézett, amelyben arra kérte, hogy a levélhez mellékelte és a Bortermelő Szövetkezetnek szóló levelet juttassa a címzetekhez és járjon közbe, hogy ajánlatát elfogadják. Ez az ajánlat pedig rövidesen arról szólt, hogy ha szövetkezet 20,000 koronát nem fizet Nastitznak 14 napon belül, ő cikk-sorozatban leleplezi a magyar borkereskedők borpancsolásait és egyéb tüzelméit. Molnár a zsaroló levelet át adta Tóth János kapitánynak, aki a városi mérnök ellen megindította az eljárást.

— **Az anyósok országa.** Berlinből írják: Egy japán ember, aki hosszabb ideig élt Amerikában, a „Revue“ hasábjain néhány érdekes és új adatot mond el hazája asszonyairól. Tamurának hívják a japánt s ha előadása megfelel a valóságnak, úgy Japánban a házasság intézménye középkori elmaradottságban leledzik. Ez annál is furesább, mert minden egyéb téren Japán tudvalevőleg meglepően elől van. A japán asszony nem felesége, nem társa a férfinak, hanem aláztos és engedelmessé szolgálja, aki csak arra való, hogy gyermekei szülessenek és némi tekintélyre és befolyásra csak akkor jut, mikor már anyóssá lett, t. i. a fia megnősült. A házassági káté, amelyet a japán anya a leányának a házasság napján átad, tizenhárom paragrafusból áll és így szól:

1. Abban a pillanatban, hogy asszony lettél, törvény szerint megszűntél a mi leányunk lenni: úgy engedelmeskedj tehát az apósodnak és az anyósodnak, mintha az apád és az anyád lenne.

2. Ha asszonytá lettél, a férjed az urad és parancsolód. Légy iránta aláztos és engedelmes hozzá, mert az asszonynak ez a legnemesebb erénye.

3. Anyósod és sógornőd iránt légy állandóan szeretetreméltó.

4. Ne légy féltékeny, mert ezzel úgy sem érheted el férjed szerelmét.

5. Még ha az uradnak nincs is igaza, nem szabad fölgerjedned. Légy türelmes, és ha azután megnyugodott, csak akkor beszélj vele, de okosan.

6. Ne beszélj tulságosan sokat, a hozzátartozóidról ne beszélj sohasem rosszat és hazugság ne hagyja el a szádát.

7. Korán kelj és későn fektüdj; ám, de délután ne aludj; kevés bort igyál és ötven éves korodon alul ne elegendj pletykázók közé.

8. Semmiféle jóvendőmondóval ne jósoltass magadnak.

9. Légy takarékos háziasszony.

10. Ha fiatalon mentél férjhez, fiatal emberekkel ne érintkezz.

11. Világos ruhát sohasem hordj, de öltözködj mindig jól.

12. Ne légy büszke az apád állására, vagy vagyonára s a férjed és a hozzátartozóid előtt ne dicsekedj ezzel.

13. Bánj mindig jól a cselédeiddel.

Tagadhatatlan, hogy sok bölcs szabályt, találni ezek között, de annyi bizonyos, hogy kissé középkori íze van az egésznek. És az, hogy Európában is sokban megállhatna a kis-katé, nem bizonyít sokat; — legföljebb annyit, hogy — Európában is még mindig középkori kissé a házasság berendezése.

— **A honvédelmi miniszter rendelete.**

Bihar, honvédelmi miniszter a tartalékosoknak fegyvergyakorlatra való behívása tárgyában a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz: „Értesitem a törvényhatóságot, hogy a véderőről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás e részbeli rendelkezéseinek megváltoztatásával elrendelem, hogy a katonai behívójegyek kézbesítése a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX-ik törvény 25-ik száma értelmében a további rendeletemig, postai uton történjék. Ezzel kapcsolatban fölmerült kérdések folytán, főleg az ebben a tekintetben elterjedt téves nézetek és alaptalan aggodalmak eloszlatása céljából megjegyzem, hogy a meghatározott időtartamu fegyvergyakorlatra beidézett tartalékosok és póttartalékosok önként érthetőleg csakis a fegyvergyakorlatra és annak tartamára lettek behíva és így az illetőknek ebből az alkalomból a katonai szolgálatra leendő törvényellenes visszatartásáról szó sem lehet.“ — E miniszteri rendelet közlésével kapcsolatosan említjük meg, hogy a katonai behívóknak a csendőrlaktányán való kifüggesztését már Szentesen is megkezdtek s f. hó 20-án, vasárnap, hat ilyen behívó volt a csendőrlaktanya falára kiragasztva, miket tegnap már bevontak.

— **A kétszívű ember.** Mostan a föld legszivezebb embere egy amerikai ács, akitnek ugyanis két szive van. Mivel pedig ő tudatában van annak, hogy ez a természeti csoda jelentékeny összeget ér, állandóan hirdeti, hogy ki ad többet a két szívért halála után. Egy híres amerikai orvos már negyvenezer koronát ígért neki, ha kiengedi az egyik szívet operáltatni, de ő a fényes ajánlattól nem hagyja magát elcsábíttatni s az üzletbe nem ment bele. Ő csak úgy adja el a sziveit, hogy azok csak a halála után vétessenek át.

— **Étkező kosarak a vasuton.** Az osztrák államvasutak ügyeinek intézői, hogy az utasoknak lehetővé tegyék, miszerint oly állomásokon is megfelelő élelmezésben részesüljenek, melyben a vonat rövid tartózkodása folytán ez nehézségekbe ütközik, elrendelték, hogy ily állomásokon hideg ételeket tartalmazó kosárrak kerüljenek eladásra. Ez a rendszer kitűnően bevált. Az étkosárrak tartalmaznak: sonkát, hideg sültet, vagy e helyett egy negyed csirkét, sajtot, tortát, gyümölcsöt, két darab kenyeret, egy kis üveg bort, egy kis üveg ásványvizet: továbbá egy ivópoharat, egy kést, egy dugaszszűzöt és papírserviettát, mely mind a vevő tulajdonába megy át potom 2 korona 50 fillér vételár ellenében. Az utazó közönség kényelmére megengedtetett, hogy az étkosárrak a vonatkísérő személyzet útján díjmentes távirattal előre megrendelhessek. Valóban utánzásra méltó újítás.

— **Vasútügy.** Az orosháza-szentest-csongrádi vasut építési munkájával a vállalkozók serényen haladnak előre. Folyik a munka az egész vonalon, még pedig párhuzamosan úgy, hogy az alépitményrel és felépitményrel, vagyis a pályatest földmunkájával, kavicsozásával, slipper és sinrakásával egyidejűleg most már a magas építkezést, tehát a felvételi

épületek és őrházak munkáját is megkezdették. A vállalkozók terve ugyanis az, hogy a vasutvonalat a maga egészében még ez évi november hóban átadják a forgalomnak, még pedig úgy, hogy akkorra a mágozs-zoltántéri szárnyvonal is forgalomba kerüljön, mert ez a vonal is építés alatt van már.

— Az iparfelügyelet újjászervezése. Az iparfelügyeleti és kazánvizsgáló szolgálatot eddig, Budapestet is beleértve, 17 kerületből látták el. Ennek következménye az volt, hogy egy-egy kerület tulságos nagy, négy öt vármegyére kiterjedővé lett, melyben a szolgálat csak igen nagy késedelemmel volt ellátható. A kereskedelemügyi miniszter az iparfelügyelet régóta tervezett decentralizációját most megvalósította és az új kerületi beosztást, mely ez évi november hó elsejével lép életbe, már el is rendelte. Az új kerületi beosztás szerint Szeged — melyhez mi is tartozunk — a XVIII. kerület központja lesz és a központon kívül Hódmezővásárhely, továbbá Csongrád és csanád vármegyék oszthatók be a kerületben, melynek főnöke továbbra is Ákos Arnold iparfelügyelő marad.

— A viharágyuzás megszüntetése. Három-négy esztendővel ezelőtt, különösen a szegedi mezőgazdasági kongresszus után nagy apparátussal fogtak hozzá a gazdák, hogy viharágyukkal óvják meg a jégverés ellen a szőlőket. Most aztán kiderült, hogy mindez haszontalan költségek voltak, mert a viharágyuzás nem ér semmit. Kiderült pedig ez a földművelésügyi miniszternek az Arad megyében levő csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatóságához intézett rendeletéből, amelylyel a miniszter utasította az igazgatóságot, hogy egyszersmindenkorra szüntesse be a viharágyuzást, úgy a csálai, mint a barackai szőlőtelepen. A rendelet indokolása meglepő dolgot árul el. Nem mond kevesebbet, a földművelésügyi miniszter, minthogy a viharágyuzás, amely kétezer korona áru löpört emésztett föl évenként, teljesen fölösleges volt, mert semmiféle haszonnal nem járt s maga ez a körülmény teszi szükségessé, a viharágyuzás megszüntetését.

— Életműködés a kivégzés után. Londonból írják: Meury, az ismert new-yersey-i elkipásztor, aki a halálbüntetésnek heves ellenzője, borzalmas kísérletet eszelt ki, hogy a halálbüntetés ellen agitáljon. Azt állítja, hogy a fölakasztott bűnösök fölakasztás után még hosszabb ideig megőrzik öntudatukat, sőt öntudatos izommozgásokra is képesek. Meury, hogy elméletét bebizonyítsa, egy négerrel, akit felesége meggyilkolása miatt ki fognak végezni, megállapodott, hogy a halálos ítélet végrehajtása után egy előre meghatározott jelt ad. A megbeszélés jel az, hogy az elítélt a kivégzés után kezeit mindaddig ökölbe szorítja, amíg erre képes. Meury azt állítja, hogy ezt a kísérletet több elítéltnél sikerrel ismételte meg s egy esetben az elítélt a szív működés megszűnése után egy teljes percig folytatta a jeladást, ami kizárja azt a föltevést, hogy az ökölszorítás tisztán reflexmozgás lett volna.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1905.

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik házam égésénél az oltásnál és mentésnél közreműködtek, különösen az önkéntes tűzoltó-egylet, melynek agilis tagjai valóban önfeláldozó derekas munkát végeztek, fogadják ezuton leghálásabb köszönetemet.

Büchler Gábor
kereskedő.

FAJGALAMBOK

jutányos áron, páronkint is, eladók. — Bővebb értesítés nyerhető lapunk kiadóhivatalában. 1-4

Ácstanulólul

jó házból való fiu fölvetetik. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Boreladás.

Van szerencsém a közönség tudomására hozni, hogy tisztán kezelt saját termésü boraimat, korlátolt engedélyem folytán, saját házamnál literenkint 26 krajcárért mérem.

Tisztelettel

ZÁMBÓ PÁL.

Acetylen világítás

a legszebb, legolcsóbb és most a legmegbízhatóbb.

Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve

Korányi Viktor

magyar acetylen-ipar-vállalat

Budapest, VII., Dob-utca 73. szám.

Harminc százalék megtakarítás

érhető el, ha rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-szükségletünket

Kovács Sándornál Vásárhelyen szerezzük be.

Jelen kis hirdetésem olvasását tiszteletteljesen kérem, saját érdekében, figyelmesen teljesíteni és meg fog győződni mt. Cimed arról, hogy csakis pontos, jó és szolid kiszolgálás mellett kapja alatt felsorolt áruimat olcsón, a Zöldségpiacon levő **rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-üzletemben.** Nagy raktárt tartok: férfi-, női és gyermek-ingekből, gallérok, kézellők, nyakkendők, sétabotok, utazóbőröndök (kofferek), illatszerek, fésűk, legfinomabb szappanok, legjobb minőségű bőr- és selyemkeztűk, elsőrendű és többféle kötő- és horgoló-pamutok, cernák, kész kézimunkák és kézimunkákhoz való bármilyen selyemből. Óriási választék: legfinomabb férfi-, női és gyermek-cipőkben, kitűnő fűzőkben (miderek), a legjobb férfi-, női és gyermek-harisnyákban, remek kötők és alsószoknyákban. **Menyasszonyi kelengyék** remek választékban. Bál belépő-gallérok, selyem sálak, legyezők, boák, ruha-kellékek, a legszebb ruha-díszek, selymek, finom csipkék, mindennemű szalag-, gyöngy- és zsinórdíszek, selyem csipkeszövetek és selyem-hímzések, valamint minden a kereskedésem körébe vágó, de itt fel nem sorolt árukból nagy választékot tartok. Midőn mélyen tisztelt cimed szíves pártfogását kérem bátor vagyok, maradok kiváló tisztelettel

Kovács Sándor, Hódmező-Vásárhely, Zöldségpiac

Nagy választék nap- és esőernyőkben! 1500 darab raktáron!
Nagy választék cipőkben! — 3000 pár állandóan raktáron!

Dohányzóknak

fontos!

hogy az alábbi szivarkahüvelyeket használják, melyek elsőrangú gyártmányok és az egészségre ártalmatlanok

**DIVA „TURUL“ JANINA
PRESIDENT HAVANA
RIS ABADIE CARTOUCHÉ
YILDIZ VERGÉ**

Kaphatók Mindszenten egyedül:

Horváth Antal

papir- és írószer-kereskedésében.

Fenti cigarettahüvelyek 2-ös, 3-as és 4-es számban is raktáron vannak, ugyszintén a hozzávaló szivarkatöltő gépek is, melyek darabonként 20 fillérért beszerezhetők.

Földeladás.

Közvetlen a vasuti állomás mellett 2 és fél hold föld eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó föld.

Gila Pálnak a szegvári határban levő 25 hold földje, gazdasági épületekkel együtt, több évre haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal Szegváron, I. tized 166. szám alatt. 2-2